

130 ÉVE JÖTT LÉTRE DEBRECEN ELSŐ NYILVÁNOS KÖNYVTÁRA

GÁBORIK JUDIT

Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára

Jubileumi ünnepséggel emlékeztünk meg a Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtárában arról, hogy 130 évvel ezelőtt a kollégium Anyakönyvtára, a Nagykönyvtár jogelődje megnyitotta kapuit a város polgárai előtt, és ezzel létrejött Debrecen város első nyilvános könyvtára. A jeles évforduló alkalmából kamarakiállítást rendeztünk, szimbolikusan a könyvtár falain kívül, a bejárat előtt, olyan dokumentumok és tárgyak felhasználásával, melyek bepillantást nyújtanak az olvasóterem egykori használatának mindennapjaiba. A pontos dátum,

Tiszántúli Református
Egyházkerület
Nagykönyvtárának
Olvasóterme
régen és ma
Fotó: szerző

amikor megnyitotta kapuit a könyvtár a „művelődni vágyó nagyközönség” előtt, 1890. február 15-e volt. A törekvést, hogy a Nagykönyvtár nyilvános olvasóteremmel bővüljön, egy évtizedes egyeztetés előzte meg a város és a református egyház között.

Az ünnepséget megtisztelték jelenlétükkel a város könyvtárainak vezetői, a könyvtáros szakmai szervezetek képviselői, illetve aktív és nyugdíjas kollégáink is. Az ünnepi beszédek sorát Dr. Kustár Zoltán rektor, a Debreceni Református Kollégium Igazgatótanácsának elnöke nyitotta meg, aki kiemelte: „130 évvel ezelőtt ezzel a fontos eseménnyel a Református Kollégium szimbolikusan még szélesebbre tárta kapuit Debrecen városa felé.” Így már a város polgárai is hozzáférhettek az itt felhalmozott és őrzött szellemi értékekhez, tudományos eredményekhez, művészeti alkotásokhoz, melyeket a Nagykönyvtár azóta is gyarapít, ápol és hozzáférhetővé tesz mindenki számára.

Puskás István, Debrecen város kulturális alpolgármestere azt hangsúlyozta, hogy a könyvtár ma az Internet korában is érvényes, élő, eleven pontja a tudás összegyűjtésének, megőrzésének és a tudáshoz való hozzáférésnek. Felhívta a figyelmet a könyvtárak közösségformáló erejére, hiszen a könyvtárba járással nemcsak a tudás hálózatához kapcsolódik az ember, hanem egyúttal a társadalom hálózatához is.

Dr. Gáborjáni Szabó Botond gyűjteményi igazgató az elmúlt 130 év értékelése mellett a megnyitás okait is ismertette. 1890-ben olyan körülmények is sürgették a nyilvános olvasóterem létrejöttét, mint a nagyvárossá válás, amely együtt járt a népesség növekedésével. A korabeli olvasóteremben, mely kezdetben hétfőn, szerdán és szombaton állt nyitva a nagyközönség számára 3500 mű közül válogathatott az olvasó, és mintegy 40 olvasóhely

várta a művelődni vágyó lakosságot. Városon kívüli olvasók csak igazgatói engedéllyel látogathatták a könyvtárat, és egy dolog volt tilos: a város határain kívül kölcsönözni.

Az ünnepség zárásaként Gőz Márton, a Debreceni Ady Gimnázium dráma tagozatos diákja olvasott fel részleteket egy, az 1900-as évek elejéről származó könyvtárhasználati szabályzatból.

A kamarakiállításon látható az a századfordulón készült fotó, mely ma is a műemlék olvasótermet díszíti. A kollégiumi ifjúság nagyméretű asztaloknál könyökre támaszkodva szívja magába a tudást a Szabó Lőrinc által szentélynek nevezett teremben. Megtekinthető továbbá a könyvtár régi lapkatalógusának Oláh Gábor saját kezűleg írt dokumentumleírása és az általa összeállított nyomtatott katalógus, valamint Ady Endre aláírása a Kollégiumi Olvasóegylet ívén.

A tárlat március végéig várta az érdeklődőket. ►

A videó kattintásra indul.

Gőz Márton előadása

A videót a szerző küldte.

Link a videóhoz:

<http://tiny.cc/GozMarton>